

Elkan Moses is geboren op 7 mei 1923 in Den Haag. Hij was een zoon van Samuel Moses (1890-1942) en Flora van der Ham (1897-1942). Hij had twee broers, Herman Felix (1930-1942) en Isidor Karel (1926-1944).

In 1932 werd in Den Haag het initiatief genomen om binnen de joodse Vereniging Toneel Ontspanning Philantropie (T.O.P.) een Scoutinggroep op te richten. In januari 1933 werd de groep formeel geïnstalleerd als T.O.P.-groep (groep 28) binnen het district Den Haag van de NPV. Van de groep waren zowel jongens (welpen, padvindere en voortrekkers) als meisjes (meisjesgezellen) lid. De groep was actief in het district, deed mee aan districtswedstrijden en kreeg op een gegeven moment de beschikking over een eigen kampeerterrein. Er was veel contact met andere joodse groepen in Nederland. In *Ha'amoed; de Vuurzuil; veertien daagsch orgaan voor Joodsch Den Haag* staan regelmatig verslagen van hun activiteiten.

Elkan was lid van deze groep en zat bij de welpen in 1933. Tijdens een Fancy fair van zijn groep won hij een prijs.

Vervolgens reikte hij de volgende prijzen uit:
Afdeling verkenner: 1e prijs Lou v. Vriesland, patrouille-leider, medaille, voor het mooiste door hem vervaardigde voorwerp; 2e prijs Harry van Vriesland, verbanddoos en 3e prijs Is. van Creveld voor de meeste door hem gemaakte voorwerpen.
Afdeling Welpen: 1e prijs Sal. Sprecher, medaille en 2e prijs Elkan Moses, figuurdoos.

De T.O.P. groep stopte, net als andere scoutinggroepen, met haar activiteiten door het verbod op Scouting door de bezetter in 1941. Veel leden van de groep overleefden de oorlog en de Jodenvervolgning niet.

Elkan kwam met zijn familie terecht in kamp Westerbork. Ze werden op 16 oktober 1942 met 1710 personen op transport gezet naar vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. 570 personen moesten de trein in Kosel verlaten. In dit kleine Duitse dorpje, tachtig kilometer voor vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau, selecteren de manschappen van 'Organisation Schmelt' een periode lang dwangarbeiders voor werk in projecten in onder meer Breslau, Krakau en het werkkamp Blechhammer. Moos valt in de doelgroep van de nazi's: mannen tussen de vijftien en vijftig jaar. Het is aannemelijk dat hij in Kosel de trein verlaat en vanaf dat moment als dwangarbeider werkt. Vanwege zijn sterfdatum, de laatste dag van een maand, 31 maart 1944, bestaat het vermoeden dat hij tot zijn dood dwangarbeid heeft moeten verrichten.

Zijn ouders en broer Herman werden direct na aankomst op 19 oktober 1942 vermoord in vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. Ook zijn broer Isidor overleefde de oorlog niet.

Meer informatie

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) – Joods Erfgoed Den Haag'](#)

[Haagsche courant » 27 dec 1933 - Art. 70 | Delpher](#)

[Elkan Moses | Oorlogsgravenstichting](#)

[Elkan Moses \(joodsmonument.nl\)](#)

[Elkan Moses - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)

[Lijst van Jodentransporten vanuit Nederland - Wikipedia](#)
[Auschwitz \(concentratiekamp\) - Wikipedia](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.